

בטי"ד. ש"פ לר לר, ה' מרחשוון ה'תשמ"א. הנחת התי' בלתי מוגה

1

ויאמר ה' אל אברהם לר לר מארצו ומטולדתו ומבית אביו אל הארץ אשר אראך ואעשר לגוי גדול ואברכך ואגדלה שמך והי' ברכה גו' ונברכו בך כל משפחות האדמה, ויידוע הדין בזה (בדרושי רבתינו נשיאיינו) מהו הכפל לר לר, והוליל לר מארצו כו' ומהו לר לר. גם צריך להבין אומר ואגדלה שמך, מה היא מעלה לגבי אברהם דחתיב ביי' ואנכי עפר ואפר שהי' בתכלית הטיול, ומהו המעלה אצלו הגדלה השם כו' ונקודת הניבאור בזה, דפירוש לר לר היינו לר אל עצמן, שילך וישו אל עצם מצאיתו, אל שרשו ומקורו. וזהו גם מה שממשור אל הארץ אשר אראך, דנוסף לפירוש הפשוט, שאראה לך את הארץ, ידוע הפירוש בזה, שאראה ואגלה אותך במהותך ועצמותך. ונצי"ד פירוש רבינו הזק"ל במש"א ה' הראה לדעת גו', אהא, הו' עצמות א"ס ב"ה, הראה, האסת ז"ך באורו, עדי"ז מ"ש אראך היינו שאראה ואגלה אותך כו'.

5

וענין זה (גילוי מצאיתו האמתית) הוא ע"י העצבות דלך לך גו', הליכה מארצו ומטולדתו ומבית אביו גו', ונב"י הפי' שבוה, מלמטה למעלה ומלמעלה למטה, וכדלקמן.

10

וביאור הענין הוא, הנה הפירוש הא' בהליכה זו הוא, שהיא הליכה מלמלמלע"פ, וכפשוט הכתובים שאברהם הלך מארצו ומטולדתו ומבית אביו, מארץ כשדים, אל הארץ אשר אראך, אל ארץ ישוראל. ואור כשדים הי' מקום של ע"זו, וזהו מארצו, וגם למשם הרי הלך עם תרחיו, וכתיב בעבר הנחיר ישבו אבותיכם ומקום - מעולם -

1

5

10

- 1) פרשתנו יב, א-ג. 2) רד"ה זה תרכ"ז (סה"מ תרכ"ז ע' טו), תרס"ד (המשך תרס"ו ע' שפח), עדר"ח (המשך תר"ב ח"א ע' המל), תרע"ה (המשך הני"ל ח"ב ע' השיב), עתרו"ו (שם ע' א' קפט), עטר"ח (סה"מ עטר"ח ע' נו), תשי"ב (סה"מ תשי"ב ע' 50).
- 3) רד"ה זה תרכ"ז, תרס"ז, עדר"ח, תרע"ה. 4) וירא יח, כד. 5) אלס"ך - הובא באור"ח פרשתנו (כרד"ד חרפ, מע"ב. סד"ה זה תרס"ו (המשך תרס"ו ע' סז), תרס"ז (המשך הני"ל ע' שצז), עתרו"ו (המשך תרע"ב שם ע' א' קצא), רד"ה זה תשי"ב. סד"ה זה תשי"ה (סה"מ תשי"ה ע' 89).
- 6) תו"א פרשתנו יא, ב. תו"ח שם פא, רע"א. אור"ח שם (כרד"ו) תרע"א, א. 7) סה"מ תשי"ד ע' 220. 8) ואחזק"ד, לה. 9) תו"ח שם פט, יא, אור"ח שם תרע"ט, ב. 10) וראה פסחים קטז, א. 11) נח יא, לא. 12) יהושע כד, ב.

היא נצחית, דכל מקום שנאמר לי אינו זו לעולמית, שהוא למעלה מכל השינויים, ולמעלה גם מבתי אני ה' לא שנית. וזהו גם מה שע"י העבודה בזמן הגלות בבית המקדש הרותח שבלב כאו"א מישראל, כמ"ש ושכנתי בתוכם בתוך באו"א מישראל, שעלילתם נאמרש ולבי ער גם בזמן הגלות, הנה עי"ז יהי' לע"ל בגילוי א"י זה בית אשר תבנו לי, מקדש תשלישי, מקדש אד' כוננו ירד"ש. ועד שתהי' אז שלמות והתחדשות בשמים ובארץ, בתורה ובמצוות, ואז יהי' שלמות לימור התורה, תורתו של משיח שילמד תורה את כל העם כולו, ושלמות בקיום המצוות, כמצות רצונך, כמבואר בהמשך וכנה"ש.

*

- והנה ידוע שמתן תורה לא ייהי' עוד פעם, ומזה מובן, דגם תשלמות דתורה ומצוות דלע"ל (שמים וארץ חדשים) ניתה כבר במ"ח. ומזה מובן, דענין זה שייך למעשינו ועבודתנו עכשיו. ויהי' שבקרב ממש גלך כולנו יחד, כל הנשמות שהיו במ"ח (וכדאיא בפרד"א דבשעת מ"ח היו כל הנשמות שבכל הדורות, כולל נשמות הגר"ם), לקבל פני משיח הצונן, בשמחה ובטוב לבב, ובעגלא דידך, ושמתו עולם על ראשם.

הנחת התי' בלתי מוגה

- 74) ויק"ר שם, ב. 75) מלאכי ג, ו. 76) תרומה כה, ח. 77) של"ה טס, א. רא, א. שכה, ב. שכו, ב. 78) שה"ש ה, ב. 79) ראה זח"ג צה, א. 80) בשלה טו, יז. וראה בתוספתו בלקו"ש ח"א ע' 185 תע' 39. 81) לקו"ח צו יד, א. א. שער האמונה פניו. 82) תרל"ז פ"ז ואילך. 83) המשך תרס"ו ע' כג. שם ע' תקמו. ונב"מ. 84) פמ"א. וראה שמו"ר פכ"ה, ו. ועוד. 85) ישעי' לה, י. נא, יא.

ובכ"מ), וכמו שבחולת מ"ח (בדיבור, היראשור 26) נאמר אנכי ה' מצרים, ועד שבחולת מ"ח (בדיבור, היראשור 26) נאמר אנכי ה' לאקיד אשר הוצאתיך מארץ מצרים, והלא אברהם אבינו ה"י, כו"כ דורות לפני יציאת מצרים כל"ש מצד ג' יה"י זרעך גו', ודור רביעי לפני הנה גו', ומהו הענין שקיים אברהם אבינו את כל החורה כו'.

ואה"ה הענין יוב"פ ע"פ מ"ש בזהר, דכל מעשה המצוות הוא לאתקנא רוא דשמ"י, עד לתקון שמו הגדול, שמוספיים בו גדלות ע"י קיום התמיצ, וזתו מה שקיים אברהם אבינו את כל החורה כולה עד שלא ניתנה, כי ע"י העבודה דלך לך מארצך גו', וכ"כ האופנים, מלמלמעל"ש, פעל אברהם אבינו וואגדלה שמו, לאתקנא רוא דשמ"י, עד לכה"י שמו הגדול.

והנה ע"פ הנ"ל אפשר להבין במקצת מה שאמרנו בזהר (בנוספות לחלק ב' 31), כד יהיב קוב"ה אורייתא לישוראל רשיים לה ברוא דשמא קדישא, אמר (אנכי ה' אלוקיך) ברוא דחסד אברהם אחיך בה, ולקבלי מצות עשה, ורוא דא תפקידתא קמייתא, דפקיד קוב"ה לאברהם מצות עשה הוה, דמתיב לך לך מארצך, ובג"כ חושבן מצות עשה רמ"ה בחושבן בה יצחק כו' דהא לא אלקים אחרים וגו' ברוא דגבורה דאחיך בה יצחק כו' דהא יצחק במצות לא תעשה אחיד, והפקידתא קמייתא דיליך מצות ל"ה הוה דכתבנא אל חרד מצרימת כו' [וכמובא בתנא"א שדדבור דאנכי כולל כל רמ"ה מ"ע, ולא יהי לך כולל כל שמי"ה מ"ח], ולא תשא כו' דתשאבת דאורי אמתי ואקרי בה יעקב שלמה, ויניק חרין חולקין מ"ע ומל"ח, הה"ד 36 ויעקב איש חם יושב האלים [שורן רבי, דלול מ"ע ומל"ח, וג"ד הוא קו האמצעי כנ"ל, ועוד] פירוש יושב האלים הוא לימוד התורה, דלמוד החורה הרי מביא לידי מעשה ששני הענינים עשיית המעשה החורה יעשו ומוניעה מעשיית אלה אשר לא תעשנה 40. דלכאורה - מהו -

(28) יחורו כ, ב. (29) פדשתנו טו, יג. שם, טז. (30) ראה אור"ח שם הרפב, א. תו"א יחורו טז, ד. שמוח מט, ד. ד"ה זה עטר"ח (סה"מ עטר"ח ע' נו ואילך). (31) רעו, א. (32) יחורו שם, ג. (33) חולדות כו, ב. (34) רפ"כ. (35) יחורו שם, ז. (36) חולדות כה, כז. (37) אור"ח חולדות קמה, ב. (38) כ"ר פס"ג, י. פרש"י עה"פ. (39) קידושין מ, ב. (40) ל' הכתוב - יחורו יח, כ. ויקרא ד, ב. ועוד.

הנחת ה"ח בלתי מוגה

מעולם חרה אבי אברהם ואבי נחור ויעקב ואלקים אחרים, וזהו ממולדותי, שהלך משם, ואח"כ כבואו לארץ כנען הרי ה"י עמו (ו) וט בו אחריו, ורק אח"כ כתיב 14 וה' אמר אל אברם אחי הפד לוט מעמו, וזתו ומבניה אבירי. והלכתו היתה ארץ ישראל, שהיא המקום אשר יבתי ה' לאקיד לשכל שמו שמו 15, ואפילו בזמן אברהם כבד היתה בפתחיה בארץ ישראל, ועד שנאמר לזו קום אברהם בארץ הירכה ולרחבה כ"י לך אתנה 16, וזרעך נחתי את התהלך בארץ אברהם את הארץ בחזקה, וגם כתיב 16 לזרעך נחתי את הארץ גו', ואיתה בירושלמי 19 לזרעך אתן ארץ כתיב כאן אלא לזרעך נתתי, כבד נתתי, כלומר, שכבד בזמן אברהם אבינו ניתנה לך הארץ וכו'. ועד"ז יובל ברוחניות הענינים, שהלכתי זו של אברהם היתה מלמלמעל"ש, וכנ"ל שההליכה היא לך, לשרשו ומקורו, אל הארץ אשר אראך, שאראה ואגלה אותך במהותך ועצמותך, עד שהגיע לבתי, עבר הנדה (למעליה 20), דהוה מה שנקרא אברם העברי 21, כי כל העולם כולו מעבר אתך והוא מעבר אתך 22. והפירוש (הב) הוא 23, שהליכה זו היא מלמעלה למטה, מארצך וממולדותך ומבתי אביר קאי על הספירות כו', וההליכה היא אל הארץ אשר אראך, שהיא ספירת המלכות, בח"י ארץ, עד למטה דחור, לעורה החתון. וזתו אשר אראך, דע"י ירידת הנשמה מאגרא רמה לבירא עמיקתא 24, דאני נבראתי לשמש את קוניני 25, ויחירה מדו, אני לא נבראתי אלא לשמש את קוניני 26. פועלים שיהי' אשר אראך, שיחגלה עצם מצילות הנשמה כו'.

והנה אהרן רז"ל קיים אברהם אבינו את כל החורה כולה עד שלא ניתנה. ולכאורה צריך להבין, הרי רוב מצוות החורה קשורות עם יציאת מצרים (כמובאר בספר החינוך החורה קשורות עם יציאת מצרים (כמובאר בספר החינוך) - ובכ"מ) -

(13) פרשתנו שם, ה. (14) פרשתנו יג, יד. (15) ל' הכתוב ראה טז, ו. שם, יא (וראה גם שם יב, יא). תבוא כו, ב. (16) פרשתנו שם, יז. (17) ב"ק ק"א, א. (18) פרשתנו טו, יח. (19) חלה פ"ב ה"א. וראה ב"ר פמ"ד, כב. פרש"י עה"פ. (20) ראה תו"א וישלח כה, א. אור"ח פרשתנו (כרך ד) הרפב, ב. דרמ"צ פב, ב. (21) פרשתנו יד, יג. (22) ב"ר פמ"ב, ה. (23) ראה ד"ה זה דמוצאי ש"פ לך לך חש"ח. וש"נ. (24) ל' הש"ס - תגיבה ה, ב. (25) קידושין בסופה. (26) קידושין שם ע"פ כתי" וסידק (ירושלים משל"ד) מס' 111. וראה יל"ש ירמ"י למז רעו. (27) יונתא כה, ב. קידושין פב, א.

הנחת ה"ח בלתי מוגה

לגוי גדול ואברך ואיך לה שמך גוי', שזהו כנגד ג' הקוין, כמבואר בדרושי אדמו"ר הצ"צ 49 ואדמו"ר מהר"ש 50 ובדרושי הניסיאיים ממלאי מקומם.

(8)

וזהו רצון, שע"י העבודה דלך לך גוי' אל הארץ אשר אראך ברוחניות, בנוב בקרוב ממש אל הארץ אשר אראך כפשוטו. כי ע"י ביטול סיבת הגלות, מפני חטאינו גלילנו מארצנו ונחנקנו מעל ארמנו, היינו קיום החומ"צ בכלל, ובפרט ע"י הקדמת עבודת השנובה, שאז המעשים הם טובים ומארי"ם (כידוע הביאור במאד"ל 52 פה שעה אחת השנובה ומעשים טובים בעוה"ז מכל הדי העוה"ב, דמקדים כאן חשובה, לפי שע"י החשובה המעשים הם טובים ומארי"ם), באים אל הארץ אשר אראך, לארץ ישראל כפשוטה, ונעקרנו ונבזקנו כנגדנו ובכוננו 54, קהל גדול ישובו הנה 54, אל ארץ ישראל כפשוטה, יחד עם משיח צדקנו והקב"ה, ובמהרה בימינו ממש.

מהו הענין שהצוין לך לך מארצך הוא מ"ע וכללות כל רמ"ח מ"ע. אך ע"פ הנ"ל יורב, לפי שע"י הליכה זו בא לבחי' ואגידלה שמך, לאתקנא רזא דשמי', שזהו כללות ענין מעשה המצוות.

(8)

רמ"ח
מ"ע
מ"ע

וזהו לך לך מארצך וגוי', דענין זה הוא הוראה נצחית בעבודת ה' כל אחד מ ישראל, וכידוע דמה שנאמר אנכי ה' אלקיך ל' יחיד אשר הוצאתיך ל' יחיד, הוא לפי שקא"ל על כל אחד מישראל ביהודי דע"ז הוא בנוגע להענין דלך לך, ורב' האופנים שבו, מלפסל"ע ומלמעל"ט, וכמבואר הפירוש בזהב, שצריך ללכת מארצך, מרגילותו, וממולדתו, מהחיינו שקיבל, ומבניה אביר, משלז המוליד את המדות, וההליכה היא לשרשו ומקורו, אל הארץ אשר אראך. וזהו ע"י הידרה מלמעלה למטה, הירידה אל הארץ כפשוטה, לברא עמיקתא, עוה"ז החתון שאין חתון למטה ממנו, דע"ז עושים דירה לו יח' בחתונתו.

(7)

ויש לומר, שזהו הקשר בין ב' הפירושים, כי ע"י הירידה למטה הנה ירדה זו היא לצורך קלי', ועל ידם מגיעה הנשמה בבחי' לך לצולת ומחות, וע"י למעלה יותר, למעלה משרה ומקורה, למעלה גם מבחי' האלקי אשר נתנה 49, וכמבואר בדרושי החשובה (ובפרט בדרושי האזינו 44) דבחן' האלקים אשר נתנה היא בבחי' הצור. וידוע החילוק בין שלהבת שבגלות לאש שצבור החלמשי 45, הדשלהבת שבגלות (גם בגלותם עוממות) הרי היא מצאורה של אש, משא"כ האש שצבור החלמיש היא בהעלם שאינו במצואו. וע"ז יובן בשרש הנשמה למעלה, שהוא ע"ד האש שצבור, בבחי' העלם שאינו במצואו. וע"י הירידה למטה, לך לך גוי' אל הארץ, הרי הארץ היא הדום רגל 46, כמו שפירש' המגבי' רגלי היישוב על הבטא, דע"י הירידה מגיעה הנשמה לבחי' שלמעלה יותר, עד שהנשמה כמו שהיא למטה היא חד ממש עם עצמותו ומחותו יח'. וזהו ע"י העבודה בעסק החומ"צ 47 עם ככלל, הנחלקת בדרך כלל לג' קוין. וזהו מה שממשיל ואע"ל לגוי' -

לגוי גדול ואברך ואיך לה שמך גוי', שזהו כנגד ג' הקוין, כמבואר בדרושי אדמו"ר הצ"צ 49 ואדמו"ר מהר"ש 50 ובדרושי הניסיאיים ממלאי מקומם.

(8)

וזהו רצון, שע"י העבודה דלך לך גוי' אל הארץ אשר אראך ברוחניות, בנוב בקרוב ממש אל הארץ אשר אראך כפשוטו. כי ע"י ביטול סיבת הגלות, מפני חטאינו גלילנו מארצנו ונחנקנו מעל ארמנו, היינו קיום החומ"צ בכלל, ובפרט ע"י הקדמת עבודת השנובה, שאז המעשים הם טובים ומארי"ם (כידוע הביאור במאד"ל 52 פה שעה אחת השנובה ומעשים טובים בעוה"ז מכל הדי העוה"ב, דמקדים כאן חשובה, לפי שע"י החשובה המעשים הם טובים ומארי"ם), באים אל הארץ אשר אראך, לארץ ישראל כפשוטה, ונעקרנו ונבזקנו כנגדנו ובכוננו 54, קהל גדול ישובו הנה 54, אל ארץ ישראל כפשוטה, יחד עם משיח צדקנו והקב"ה, ובמהרה בימינו ממש.

מהו הענין שהצוין לך לך מארצך הוא מ"ע וכללות כל רמ"ח מ"ע. אך ע"פ הנ"ל יורב, לפי שע"י הליכה זו בא לבחי' ואגידלה שמך, לאתקנא רזא דשמי', שזהו כללות ענין מעשה המצוות.

(8)

רמ"ח
מ"ע
מ"ע

וזהו לך לך מארצך וגוי', דענין זה הוא הוראה נצחית בעבודת ה' כל אחד מ ישראל, וכידוע דמה שנאמר אנכי ה' אלקיך ל' יחיד אשר הוצאתיך ל' יחיד, הוא לפי שקא"ל על כל אחד מישראל ביהודי דע"ז הוא בנוגע להענין דלך לך, ורב' האופנים שבו, מלפסל"ע ומלמעל"ט, וכמבואר הפירוש בזהב, שצריך ללכת מארצך, מרגילותו, וממולדתו, מהחיינו שקיבל, ומבניה אביר, משלז המוליד את המדות, וההליכה היא לשרשו ומקורו, אל הארץ אשר אראך. וזהו ע"י הידרה מלמעלה למטה, הירידה אל הארץ כפשוטה, לברא עמיקתא, עוה"ז החתון שאין חתון למטה ממנו, דע"ז עושים דירה לו יח' בחתונתו.

(7)

ויש לומר, שזהו הקשר בין ב' הפירושים, כי ע"י הירידה למטה הנה ירדה זו היא לצורך קלי', ועל ידם מגיעה הנשמה בבחי' לך לצולת ומחות, וע"י למעלה יותר, למעלה משרה ומקורה, למעלה גם מבחי' האלקי אשר נתנה 49, וכמבואר בדרושי החשובה (ובפרט בדרושי האזינו 44) דבחן' האלקים אשר נתנה היא בבחי' הצור. וידוע החילוק בין שלהבת שבגלות לאש שצבור החלמשי 45, הדשלהבת שבגלות (גם בגלותם עוממות) הרי היא מצאורה של אש, משא"כ האש שצבור החלמיש היא בהעלם שאינו במצואו. וע"ז יובן בשרש הנשמה למעלה, שהוא ע"ד האש שצבור, בבחי' העלם שאינו במצואו. וע"י הירידה למטה, לך לך גוי' אל הארץ, הרי הארץ היא הדום רגל 46, כמו שפירש' המגבי' רגלי היישוב על הבטא, דע"י הירידה מגיעה הנשמה לבחי' שלמעלה יותר, עד שהנשמה כמו שהיא למטה היא חד ממש עם עצמותו ומחותו יח'. וזהו ע"י העבודה בעסק החומ"צ 47 עם ככלל, הנחלקת בדרך כלל לג' קוין. וזהו מה שממשיל ואע"ל לגוי' -

(49) ראה אורה פרשתנו (כרך ד) תרצה, ב ואילך. 50) ד"ה זה תרכ"ז (סה"מ תרכ"ז ע' יח). 51) לקו"ת שמע"צ שם, א. וראה גם תו"א מג"א צ, ג. 52) אבות פ"ד מ"ז. 53) נא י, ט. 54) ירמ"י לא, ח.

הנחת ה"ת בלתי מוגה

הנחת ה"ת בלתי מוגה